

Het Filiaal theatermakers

Geadviseerd subsidiebedrag: **€ 800.000**

Gevraagd subsidiebedrag: € 800.000

Over de instelling

Stichting Het Filiaal theatermakers, podiumkunsten, jeugd podiumkunsten, Utrecht

Stichting Het Filiaal theatermakers (hierna: Het Filiaal theatermakers) is gevestigd in Utrecht en maakt multidisciplinaire theatervoorstellingen voor “iedereen” tot veertien jaar. De instelling breidt in de periode 2021 – 2024 haar doelgroep uit door producties speciaal voor peuters en voor jongeren van 13 en 14 jaar te ontwikkelen.

In de voorstellingen komen spel, objecttheater, video en muziek samen, maar staat soms ook één discipline centraal. De thematiek kan voortkomen uit de actualiteit, uit bestaande verhalen, of ontstaat associatief vanuit de muziek. De instelling maakt producties voor de grote zaal, kleine en middenzalen, (peuter)speelzalen en festivals. Via de voorstellingen en de educatieprogramma's wil ze jonge mensen aanzetten tot creatief en autonoom denken.

Subsidieadvies

De aanvraag voldoet aan de eisen als bedoeld in artikel 3.24 van de Regeling op het specifiek cultuurbeleid.

De Raad voor Cultuur adviseert Stichting Het Filiaal theatermakers een subsidiebedrag toe te kennen van € 800.000.

Het Filiaal theatermakers heeft een sterke, interessante artistieke signatuur waarin (poppen- en object)theater, muziek en live film kenmerkende componenten zijn. De instelling maakt aansprekende voorstellingen, waarin het maakproces vaak op het podium zichtbaar is.

De instelling presenteert gedegen educatieplannen. De raad waardeert haar inspanningen op het vlak van deskundigheidsbevordering van basisschooldocenten. Ook wat betreft inclusiviteit zet zij goede stappen; ieder jaar maakt de instelling van één productie een ‘prikkelarme’ versie en in 2021 – 2024 gaat zij een samenwerking aan met een school voor speciaal onderwijs. Daarnaast verbreedt zij haar doelgroep door producties te ontwikkelen voor peuters en voor jongeren vanaf 14 jaar.

Door de langlopende trajecten met basisscholen, maar ook door haar inzet op talentontwikkeling (in samenwerking met de Hogeschool voor de Kunsten en andere culturele instellingen in de provincie) is de instelling goed verankerd in de eigen regio.

De instelling reflecteert voldoende tot goed op de codes.

Beoordeling

Artistieke/inhoudelijke kwaliteit van de kernactiviteiten

Met haar multidisciplinaire werk is Het Filiaal theatermakers onderscheidend in het Nederlandse bestel voor jeugdpodiumkunsten. De raad waardeert de hoge kwaliteit van de beeldende, veelal woordeloze producties, waarin film en muziek vaak een plek krijgen. Hij vindt het werk betekenisrijk, veelkleurig en meerduidig: de voorstellingen bevatten meerdere betekenislagen, zowel voor kinderen als voor volwassenen. Ze zijn poëtisch en zintuiglijk zonder dat de makers maatschappelijke kwesties uit de weg gaan.

Het verheugt de raad dat de instelling veel samenwerkt met makers uit andere disciplines zoals literatuur, muziek en beeldende kunst. Met theatrale concerten als 'Tap 'n Tabla' en 'Tomte' heeft zij expertise opgebouwd in het aanbrengen van een beeldende, theatrale laag in concerten. Verschillende orkesten en ensembles tonen interesse in deze expertise. Voor de periode 2021 – 2024 heeft de instelling plannen voor coproducties met *Insomnio* en *Slagwerk Den Haag*.

Het Filiaal theatermakers mixt het 'oude' ambacht van poppenspel en objecttheater met moderne technieken, zoals live camerawerk. Dat geeft op het podium veel dynamiek, zoals in de voorstelling 'Falling Dreams' goed te zien was. In de periode 2021 – 2024 wil de instelling het poppen- en objecttheater een nog grotere rol geven. De raad kijkt uit naar de meer radicale, abstracte benadering die ze voorstaat met bijvoorbeeld de productie 'Poppulisme'.

De instelling spant zich in om meer inclusief te werken, zoals blijkt uit de inzet van een gebarentolk en *sign dancing* in de productie 'Handenvol Tijd', uit het thema transgender in de voorstelling 'Boerderij Drieluik', en uit de voorstelling 'Weesland', over mensen die opgroeien tussen twee culturen en zelf een derde cultuur creëren. Dit zijn interessante actuele thema's die de raad nieuwsgierig maken.

Vernieuwing

Het Filiaal theatermakers vernieuwt door haar doelgroep uit te breiden, zowel richting voortgezet onderwijs als richting peuters. Ze installeert een kinderraad, een 'volksvertegenwoordiging' van kinderen uit alle lagen van de bevolking en uit alle wijken van Utrecht. Op die manier betreft ze de primaire doelgroep rechtstreeks bij het maakproces. De raad is benieuwd wat dit de instelling zal opleveren.

De instelling heeft veel aandacht voor talentontwikkeling. Het verheugt de raad dat ze haar expertise op het gebied van multidisciplinaire jeugdvoorstellingen deelt met jonge makers, zoals de afgelopen jaren Jan Jasper de Vries en FLOYD & HENKE. In de periode 2021 - 2024 begeleidt de instelling onder andere Mirthe Klieverik bij haar regiedebuut. Voor de kleuterproductie(s) werkt ze met jonge componisten van het Koninklijk Conservatorium. Ook neemt Het Filiaal vanaf 2021 deel aan Standplaats Midden, een netwerk van podiumkunstinstituten in de provincie Utrecht, dat zich inzet voor de ontwikkeling van nieuw podiumkuntalent.

Eerlijke beloning en gezonde bedrijfsvoering

De liquiditeit, de solvabiliteit en het weerstandsvermogen geven een positief beeld van de financiële gezondheid van Het Filiaal theatermakers. Er blijken uit deze cijfers geen grote risico's. De instelling is voor ongeveer 45 procent van de inkomsten afhankelijk van de subsidie van OCW en heeft een eigen inkomstenpercentage van twintig procent.

De begroting en het dekkingsplan ogen realistisch. De instelling begroot een toename van subsidies (ook die van OCW) en van de eigen inkomsten (vanuit private fondsen en coproductiebijdragen). De instelling investeert in haar personeel: ze wil meer mensen aannemen om de werkdruk te verlagen. Dat vindt de raad in het licht van fair practice een verstandig besluit.

Voor haar medewerkers past de instelling de cao Toneel en Dans toe. De raad is kritisch over de honorering van zelfstandigen: voor hen hanteert Het Filiaal theatermakers dezelfde bedragen als voor vaste werknemers, zonder daarbij een opslag voor sociale lasten te noemen. Wel houdt zij zich aan de richtlijnen voor auteursrechten (schrijvers, componisten), ook bij reprises.

Bevordering van educatie en participatie (inclusief publieksbenadering)

Het Filiaal theatermakers heeft een sterk, uitgebreid educatief aanbod en realiseert daarmee een groot bereik. Ze heeft diverse, veelal langdurige partnerschappen met scholen in Utrecht en zet daarbij eigen vakdocenten in. Daarnaast stimuleert ze deskundigheidsbevordering van basisschooldocenten, vaak in het kader van een 'Cultuureducatie met Kwaliteit'-programma.

Het Filiaal theatermakers richt haar educatieve aanbod met name op het primair onderwijs. Programma's als 'FiliaalLab' (artistiek onderzoek in de klas), 'FiliaalLabXL' (artistiek onderzoek op locatie, vaak met een samenwerkingspartner zoals de Botanische Tuinen Utrecht) en 'Helemaal Filiaal' (een klas is een dagdeel te gast bij de instelling) zijn succesvol gebleken. De instelling werkt al ruim tien jaar samen met vijf basisscholen in de Utrechtse wijk Hoograven en heeft vanuit het lerend netwerk 'Creatief

Vermogen Utrecht' een partnerschap met nog eens drie scholen. De raad is benieuwd hoe de instelling ook het voortgezet onderwijs en de peuterdoelgroep meer zal gaan betrekken.

Mooi vindt de raad de inspanningen om “iedereen” te bereiken, ongeacht mentale en fysieke beperkingen. Het Filiaal theatermakers en de Stadsschouwburg Utrecht trekken daarbij samen op. Interessant in dit licht vindt hij de ‘prikkelarme’ versie die zij ieder jaar van een productie maakt en de producties met en voor doven, slechthorenden en slechtzienden. Ook gaat de instelling in de periode 2021 – 2024 een samenwerking aan met een school voor speciaal onderwijs.

Geografische spreiding

Het Filiaal theatermakers is goed geworteld in Utrecht. Ze is huisgezelschap van de Stadsschouwburg Utrecht en werkt samen met andere Utrechtse gezelschappen zoals De Dansers, Insomnio en Stut Theater. Ook staat ze, samen met vijf partners uit de provincie, aan de basis van de nieuwe ontwikkelinstelling Standplaats Midden, en speelt ze een actieve rol in het netwerk ‘Creatief Vermogen Utrecht’.

De raad is verheugd over het voornemen om meer te gaan spelen in regionale theaters en in kleine zalen in de provincie. De stedelijke cultuurregio Utrecht onderschrijft het belang van Het Filiaal theatermakers voor de regio, onder meer als vaste partner van de provinciale instelling Kunst Centraal in het kader van ‘Cultuureducatie met Kwaliteit’. De bevolkingsgroei in de provincie Utrecht maakt het volgens de stedelijke cultuurregio noodzakelijk dat er kwalitatief en breed aansprekend jeugd aanbod aanwezig is.

Het Filiaal theatermakers is in de periode 2017 – 2020 meer schoolvoorstellingen gaan spelen, ten koste van het aantal vrije voorstellingen. Daarmee liep haar zichtbaarheid in de stad én de rest van het land wat terug. Dit brengt de instelling de komende periode weer meer in balans, wat de raad een goede ontwikkeling vindt. De instelling zet de samenwerking voort met Podiumkids.

Het Filiaal theatermakers is veelgevraagd in het buitenland en kan zelfs niet altijd aan deze vraag voldoen. De raad vindt het positief dat de instelling haar ervaringen in het buitenland toepast in Nederland, bijvoorbeeld als het gaat om inclusieve voorstellingsconcepten.

Toepassing Fair Practice Code

Het Filiaal theatermakers reflecteert voldoende op haar toepassing van de Fair Practice Code.

De instelling hanteert de cao Toneel en Dans voor haar medewerkers én voor zelfstandigen, maar schijnbaar zonder een opslag voor pensioenopbouw en verzekeringspremies. Ze zegt volgens de richtlijnen afspraken over auteursrechten te maken, maar licht deze afspraken niet toe. Ook gaat ze in haar reflectie niet in op zaken als loonindexering, pensioenopbouw en verzekering voor arbeidsongeschiktheid. Wel benoemt ze dat overwerk wordt gecompenseerd in tijd of in loon. Vanwege de toenemende werkdruk waren medewerkers de afgelopen jaren soms overbelast. Daarom is er tijdelijke ondersteuning ingezet en breidt de instelling het aantal fte's uit. Dat vindt de raad een goede ontwikkeling.

Het Filiaal begroot jaarlijks per vast personeelslid een bedrag voor scholing en laat werknemers daar werktijd in investeren. Met alle medewerkers voert ze jaarlijkse evaluatiegesprekken

De instelling werkt samen met diverse partners, maar licht niet toe welke onderlinge werkafspraken zij over fair practice maakt. Haar medewerkers zijn betrokken bij de sociale dialoog over eerlijke beloning; ze zijn afgevaardigd in de cao-commissie, zowel aan de werkgevers- als aan de werknemerskant.

Toepassing Governance Code Cultuur

Het Filiaal theatermakers reflecteert transparant op de Governance Code Cultuur. Ze hanteert een bestuursmodel en waarborgt de principes uit de code in een bestuursreglement. Ook is zij duidelijk over de wijze waarop zij de code toepast. Ze omschrijft enkele verbeterpunten waarop al actie is ondernomen, zoals het aanstellen van een bestuurslid dat is belast met het verandermanagement diversiteit en inclusie. De instelling formuleert echter geen concrete acties om de code nog verder te implementeren.

Toepassing Code Diversiteit en Inclusie

Het Filiaal theatermakers reflecteert uitvoerig op de Code Diversiteit en Inclusie. Zowel op het podium als erachter is de instelling nog onvoldoende divers. Daarom vindt de raad het positief dat zij concrete acties formuleert, zowel wat betreft haar programma en partners, als op het gebied van haar personeel en haar publiek.

Het team van Het Filiaal theatermakers heeft een masterclass inclusie van Mavis Carilho gevolgd en een concreet stappenplan ontwikkeld om inclusiever en meer divers te worden. Zo ontwikkelt de instelling prikkelarme versies van voorstellingen en producties met en voor doven, slechthorenden en slechtzienden. Ze biedt een podium aan niet-westerse musici en wisselt expertise uit met het sociaal-cultureel diverse Stut Theater. Ook kiest zij voor voorstellingsthema's die een breed publiek aanspreken, zoals transgenders en het opgroeien tussen twee culturen.

RAAD VOOR CULTUUR

Het team van Het Filiaal is nog weinig divers samengesteld. De instelling is van plan haar medewerkers te scholen om de werving en selectie van nieuw personeel *'bias proof'* te maken. De raad ziet dit als een eerste stap in een noodzakelijke ontwikkeling en verwacht dat de instelling deze in 2021 – 2024 realiseert.